

C O Ö P E R A T I E V E V E R E E N I G I N G E N .

N°. 258.

Coöperatieve Wouwsche Stoomroomboterfabriek, te Wouw.

Heden den zeventienden Mei achttienhonderd vier en negentig compareerden voor mij Hendrik Adolph Antonie Wenning, notaris in het arrondissement Breda, ter standplaats Rosendaal, in tegenwoordigheid der na te noemen mij bekende getuigen:

de heeren:

1. Johannes Baptist Dekkers, voor zich en als gemachtigde van mejuffrouw Anthonetta Vos, weduwe Adriaan Raaymakers, landbouwster, wonende op Westelaar onder Wouw, blijkens onderhandsche volmacht, aldaar geteekend den veertienden dezer maand, welke aan deze minuut zal blijven gehecht, na te zijn voor echt erkend door den lasthebber, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen en mij notaris en ten blijke daarvan door allen geteekend; 2. Arnoldus Doggen; 3. Marijnis Johannes Potters; 4. Adrianus Mouwen; 5. Cornelis Adrianus Dekkers; 6. Johannes Uitdewilligen; 7. Petrus Johannes Dekkers; 8. Adriaan van Oers; 9. Antonius van Oers Janzoon; 10. Leonardus Damen; 11. Petrus Damen; 12. Jacobus Damen Jacobus-Jacobussezoon; 13. Cornelis Damen Jacobus-Jacobussezoon; 14. Petrus Johannes Potters; 15. Martinus Kerstens; 16. Matthijs Doggen Gerarduszoon; 17. Adrianus Looijen; 18. Petrus Johannes Aarden; 19. Adriaan van den Boom; 20. Petrus van den Boom senior; 21. Johannes de Bruyn; 22. Petrus Elst Marijnszoon; 23. Jacobus de Greef; 24. Antonius van Eekelen; 25. Pieter Jan Elst; 26. Petrus Willemen; 27. Ludovicus Antonius van Loon; 28. Louis Raaymakers; 29. Adrianus van Tiggelen Petruszoon; 30. Johannes Mouwen; 31. Petrus Kerstens; 32. Adrianus Petrus Kerstens; 33. Hendrikus Mulders; 34. Adrianus Elst; 35. Arnoldus Mouwen; 36. Cornelis van Bavel, en 37. Jacobus Willemen, allen landbouwers, die sub een, twee, zeven tot en met sub negen en twintig, vier en dertig en vijf en dertig te Wouw; die sub vier, dertig, een en dertig, twee en dertig en drie en dertig te Rosendaal; die sub drie, zes en dertig en zeven en dertig te Steenberg en die sub vijf en zes te Bergen op Zoom wonende.

De comparanten, aan mij notaris bekend, verklaarden overeengekomen te zijn eene coöperatieve stoomroomboterfabriek op te richten en wel onder de volgende voorwaarden.

I. Doel en samenstelling.

Artikel een. Deze coöperatieve vereeniging stelt zich ten doel, in de gemeente Wouw eene stoomroomboterfabriek te exploiteren en den verkoop der te verkrijgen producten.

Artikel twee. De vereeniging wordt aangegaan voor een tijdvak van negen en twintig jaren, aanvangende met de dagteekening der akte van oprichting; het boekjaar wordt geacht te zijn aangevangen den eersten dezer maand Mei.

Ten minste één jaar vóór het einde van genoemd tijdvak, wordt over het al of niet voortduren der vereeniging beslist.

Artikel drie Tot bovengenoemd doel wordt voor hare rekening aangekocht een perceel grond, gelegen te Wouw, in de onmiddellijke nabijheid van het station van den Staatsspoorweg, lijn Rosendaal-Vlissingen, waarop de fabriek en aanhoorigheden zullen worden gebouwd, die den naam zal dragen van: *Coöperatieve Wouwsche Stoomroomboterfabriek*.

Artikel vier. Door en ten behoeve der vereeniging wordt aangegaan eene geldleening tot een maximum bedrag van twintig duizend gulden voor den aankoop van bouwterrein, stichting der gebouwen, aanschaffen van machinerieën, werktuigen en gereedschappen en voor het benoodigd bedrijfskapitaal.

Deze geldleening zal zooveel mogelijk worden geplaatst onder de leden dezer vereeniging, in aandeelen op naam, ieder groot vijftig gulden, voorzien van coupons groot twee gulden, betaalbaar primo Mei van elk jaar, en voor de eerste maal den eersten Mei achttienhonderd vijf en negentig; het eventueel ontbrekende kapitaal wordt verkregen óf bij niet-leden in aandeelen aan toonder, elk groot vijfhonderd gulden, eveneens rentende vier procent, en zullende verschijnen als gezegd is, óf door geldleening onder hypothecair verband der eigendommen van de vereeniging, óf onder solidairen of hoofdelijken borgtocht der leden.

Al de hiervoor bedoelde aandeelen worden van een volgnommer voorzien en geteekend door den voorzitter, secretaris en penningmeester der vereeniging.

Zij worden ingeschreven in een register dat steeds bij het archief in de fabriek moet berusten.

Eventueele overschrijving der aandeeleu op naam van een nieuwen eigenaar, is overgelaten aan het bestuur, hetwelk daartoe gelegenheid geeft, zooals bij artikel zestien is bepaald.

Artikel vijf. Te beginnen den eersten Januari achttienhonderd zeven en negentig, of ingeval eene hypothecaire of onder borgtocht aangegane geldleening heeft plaats gehad, zoodra deze geheel zal zijn afgelost, zullen eerst de aan niet-leden uitgegeven aandeeleu en daarna die aan de leden uitgegeven aandeeleu, telkens tot een bedrag van minstens vijfhonderd gulden worden uitgeloot.

Artikel zes. Er wordt een reserve kapitaal gevormd. Tot dat einde wordt in de rekening van ieder boekjaar, ten minste driehonderd gulden in uitgaaf geboekt, die ter keuze van de leden solide en rentegevend worden belegd met de gekweekte rente tot een bedrag van drie duizend gulden; dit cijfer wordt bij vermindering door uitgaven hierna gemeld, steeds aangevuld uit de overwinsten. Uit dit reservefonds zullen worden betaald de jaarlijksche kosten benoodigd voor het onderhoud van gebouwen, machinerieën en verderen inventaris der fabriek, die de som van vijfhonderd gulden te boven gaan; alsmede de terugbetalingen aan uittredende leden, bedoeld bij artikelen twaalf en dertien.

Artikel zeven. Voorstellen tot ontbinding of tot verandering van bestemming der vereeniging, aan- of verkoop van onroerende goederen of wijzigingen in de statuten, worden gebracht in eene expresselijk daartoe belegde vergadering, door ten minste tweederde der leden vertegenwoordigd, die slechts bij eene meerderheid van drie-vierde der uitgebrachte stemmen kan besluiten. Is bedoeld aantal van twee-derde der leden niet tegenwoordig, dan wordt eene nieuwe vergadering belegd, uiterlijk binnen vier weken na de eerste; de alsdan tegenwoordige leden beslissen eveneens met eene meerderheid van drie-vierde der uitgebrachte stemmen.

Zoodra op bovenstaande wijze tot ontbinding wordt besloten, zal de commissie van liquidateuren bestaan uit het fungeerend bestuur der vereeniging, en de vereffening geschiedt alsdan volgens voorschriften der wet.

II. *Van de leden.*

Artikel acht. Leden der vereeniging zijn de oprichters-onder-teekenaren dezer akte, en zij die later mochten toetreden en worden aangenomen.

Niemand wordt als lid aangenomen, die ingevolge de wet onbekwaam is om overeenkomsten te treffen.

Artikel negen. Die als lid wenscht te worden aangenomen, wendt zich schriftelijk tot het bestuur vóór den eersten April van ieder jaar.

In de eerstvolgende vergadering brengt het bestuur, na advies, het verzoek in stemming, stelt de voorwaarden in geval van aanneming vast, en geeft van den uitslag kennis aan den betrokkene.

Artikel tien. Het lidmaatschap is persoonlijk en verbindend voor een vol boekjaar.

Artikel elf. Bij eventueel overijden van een lid, gaan zijne rechten niet op zijne erfgenamen over, doch kan desverkiezende door een der erfgenamen worden opgevolgd, mits dit verlangen aan het bestuur schriftelijk wordt te kennen gegeven binnen drie maanden na het overlijden, als wanneer hij wordt aangenomen onder dezelfde voorwaarden als het overleden lid.

Artikel twaalf. Mits vóór den eersten Februari van ieder jaar schriftelijk hiervan kennis te geven aan het bestuur, met vermelding der redenen, ontslaat de vereeniging de leden in de volgende gevallen:

a. ten gevolge van overlijden:

b. verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan zij te ver verwijderd wonen van de fabriek en hierdoor hinder ontstaat in het leveren der melk;

c. aansluiting bij eene andere soortgelijke vereeniging wier fabriek op betrekkelijk korteren afstand van hunne woning gelegen is, ter beoordeeling van het bestuur en onder goedkeuring der overige leden.

Artikel dertien. Die om eene der geldige redenen hiervoor vermeldt, ophoudt lid der vereeniging te zijn, ontvangt het door hem gestorte kapitaal terug, deelt daarenboven, al naar gelang de leden in overleg met het bestuur mochten goedvinden, in de baten en schaden der fabriek naar evenredigheid der door hen geleverde melk, zonder eenige rechten te kunnen doen gelden op den mede-eigendom der fabriek en aanhoorigheden.

Artikel veertien. Die zonder toestemming de vereeniging verlaat, blijft aansprakelijk voor de schulden der vereeniging, en is gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en intresten; daarenboven zal hij op eerste vordering van het bestuur, in de kas der vereeniging voor boete moeten storten twintig gulden per rund, te rekenen van de helft van het aantal dat gedurende de twee laatste jaren van het lidmaatschap door hem is gemolken. Eerst na betaling dezer beloopte boete en de betaling van zijn aandeel in de schulden en de te beloopte schade, zullen de door hem genomen aandeelen worden terugbetaald op de wijze bij artikel dertien hiervoor bepaald.

Artikel vijftien. De leden kunnen wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement en ook wegens onteerende handelingen, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van hun lidmaatschap worden ontslagen in eene algemeene vergadering, mits met eene meerderheid van twee-derde der uitgebrachte stemmen.

Op hen is van toepassing het bepaalde bij artikelen dertien en veertien hiervoor gemeld.

Artikel zestien. Op voordracht van het bestuur, mits de leden hunne goedkeuring daaraan hechten, kunnen de aandeelen der leden aan een ander worden overgedragen, die alsdan wordt geacht in diens plaats te zijn getreden.

Hij die van deze bevoegdheid gebruik wenscht te maken, geeft daarvan schriftelijk kennis aan het bestuur vóór primo Februari van ieder jaar.

Overboeking van een aandeel geschiedt op het aandeel zelf, ondertekend door het bestuur.

Artikel zeventien. De leden verbinden zich, aan de fabriek der vereeniging ter boterbereiding te zullen leveren, de melk, die het

door hen gestald rundvee per dag oplevert, daarvan alleen uitgezonderd de melk voor hun eigen gebruik benoodigd.

Na de boterbereiding neemt ieder der leden de ondermelk en karnemelk terug in evenredigheid der door hen geleverde roommelk.

Artikel achttien. Blijkt het in het voordeel der vereeniging te zijn, dan kan ook van niet-leden melk worden aangekocht, ook op deze is dan van toepassing de terugname van ondermelk en karnemelk, bedoeld bij het vorig artikel.

Artikel negentien. De leden ontvangen voor de geleverde melk denzelfden prijs die aan niet-leden wordt betaald, overeenkomstig huishoudelijk reglement, en daarenboven behalve de rente van het gestorte kapitaal, hun aandeel in de zuivere winst, op de wijze bij artikel zeven en twintig.

Artikel twintig. De leden verbinden zich hoofdelijk.

Hunne rechten op de eigendommen der vereeniging zijn bepaald naar verhouding van het door hen gestorte kapitaal en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen naar evenredigheid der door hen geleverde melk.

Artikel een en twintig. De leden worden geacht zich hunne erfgenamen en rechtverkrijgenden te verbinden, de melk te leveren gedurende het loopende boekjaar.

III. *Van het bestuur.*

Artikel twee en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit twaalf leden, als: een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en negen commissarissen, alleen te kiezen door en uit de leden der vereeniging.

De wijze van hunne verkiezing en aftreding wordt bij huishoudelijk reglement vastgesteld.

Artikel drie en twintig. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten, zorgt voor de naleving der statuten en huishoudelijke reglementen, en is belast met het beheer van al hetgeen aan de vereeniging behoort, met de behartiging harer belangen en met de handhaving der orde.

Artikel vier en twintig. Het bestuur is niet bevoegd tot aankoop of verkoop van onroerende goederen, het opnemen van gelden, noch tot het voeren van rechtsgedingen, dan krachtens besluit der algemeene vergadering van leden en onder voorbehoud dat de bestaande schulden preferent blijven.

Artikel vijf en twintig. Het bestuur benoemt en ontslaat den boekhouder, aan wien het dagelijksch beheer der fabriek wordt opgedragen.

Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel zes en twintig. Het bestuur is belast met en regelt den verkoop der producten ter markt of bij particulieren bijzondere afnemers, voor zoodanige prijzen als zij zullen goedvinden en naar hunne beste kennis en wetenschap.

Uit de opbrengst daarvan betaalt zij alle noodige en betamelijke uitgaven, als: hunne reiskosten, verteringen en dergelijke, aflossing van kapitaal, rentebetaling, reservekapitaal, arbeidsloonen aan dienstpersoneel, salaris van den boekhouder, kosten van onderhoud der gebouwen, machinerieën, gereedschappen, brandstoffen, belastingen, assurantiepremiën, aankoop van melk en verdere exploitatiekosten.

Artikel zeven en twintig. Dadelijk na de goedkeuring der rekening en verantwoording, bedoeld bij artikel acht en twintig, keert zij uit van het batig saldo dat overblijft, dus van de zuivere winst, waardoor verstaan wordt de verkoopprijs der boter, na aftrek der hiervoor bij artikel zes en twintig bedoelde uitgaven, aan zich (het bestuur en commissarissen) tien procent, zonder verdere geldelijke belooning of salaris; aan het vaste personeel der fabriek tien procent, berekend naar gelang hunner vaste belooning, en de overige tachtig procent aan de leden der vereeniging, in verhouding der door hen geleverde melk over het afgelopen boekjaar. En binnen eene maand na de goedkeuring wordt door het bestuur de voorzegde rekening en verantwoording nedergelegd ter griffie van het kantongerecht te Bergen op Zoom.

Artikel acht en twintig. Het toezicht over het bestuur wordt uitgeoefend door commissarissen, volgens regelen in het huishoudelijk reglement op te nemen.

De commissarissen wijzen uit hun midden plaatsvervangers aan, om bij ontstentenis van een of meer der bestuursleden hunne plaats te vervullen.

IV. *Van de vergaderingen.*

Artikel negen en twintig. De voorzitter belegt de vergaderingen zoo dikwijls hij zal noodig oordeelen; de gewone jaarlijksche vergadering heeft plaats in de eerste helft der maand Juni; alsdan wordt door commissarissen verslag uitgebracht omtrent hunne bevinding der aan hen vóór den eersten Juni door den penningmeester in te leveren rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar.

De goedkeuring dier rekening en verantwoording door de leden strekt het bestuur en bijzonder den penningmeester tot finale kwijting en décharge.

Artikel dertig. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen bevorens den leden bekend gemaakt bij convocatiebiljetten, houdende zooveel mogelijk de punten van behandeling.

Artikel een en dertig. Ieder lid heeft ééne stem en kan zich ter vergadering bij schriftelijke ongeregistreerde volmacht doen vertegenwoordigen door een medelid of door een zijner huisgenooten.

Artikel twee en dertig. In de vergaderingen van leden wordt over zaken mondeling, over personen schriftelijk gestemd; staken de stemmen over eenig onderwerp, dan wordt het geacht te zijn vervallen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid van stemmen; wordt bij de eerste stemming deze meerderheid niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming; geeft ook deze geen volstrekte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die alsdan de meeste stemmen erlangde, de benoemde, terwijl bij staking der stemmen het lot beslist.

Artikel drie en dertig. Door den secretaris wordt aantekening gehouden van het verhandelde in de vergaderingen en genotuleerd in een daarvan aan te leggen register, om in eene eerstvolgende vergadering door hem te worden voorgelezen en na goedkeuring door hem en den voorzitter te worden ondertekend.

V. Slotbepalingen.

Artikel vier en dertig. Alle geschillen over de toepassing en uitlegging van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement worden beslist door het bestuur, behoudens recht van beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslissen in het hoogste ressort.

De leden doen nu voor alsdan afstand van het recht geschillen, van wat aard ook, voor den burgerlijken rechter te brengen.

Artikel vijf en dertig. Bij ontbinding der vereeniging geschiedt de vereffening door het bestuur.

De aandeelhouders ontvangen het door hen gestorte kapitaal terug; ieder lid is daarvoor, naar evenredigheid van de door hem geleverde melk, hoofdelijk aansprakelijk.

Daarna geschiedt de verdeeling der baten of de betaling van eventueel tekort tusschen hen die bij de ontbinding lid waren of het jaar daaraan voorafgaande als lid zijn uitgetreden of ontzet, en zulks in verhouding van het bedrag waarvoor door hen gedurende hun lidmaatschap melk is geleverd.

Zij zijn daarvoor eveneens hoofdelijk aansprakelijk.

Artikel zes en dertig. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de wet van zeventien November achttienhonderd zes en zeventig, *Staatsblad* nommer tweehonderd zeven en twintig, en worden de leden tot nakoming en uitvoering dezer geacht onveranderlijk domicilie te hebben gekozen ten kantore van en aan de fabriek der vereeniging voorzegd.

Waarvan akte.

Gedaan en verleden te Wouw, op datum als in den hoofde dezes is gemeld, in tegenwoordigheid van de heeren Franciscus Johannes Leonardus Janssen, zaakwaarnemer, en Christiaan Antonie Liebau, winkelier, beiden te Wouw woonachtig, als getuigen, die deze onmiddellijk na voorlezing hebben geteekend met de comparanten en mij notaris.

(Geteekend:) J. B. Dekkers, A. Doggen, M. J. Potters, A. Mouwen, C. A. Dekkers, J. Uitdewilligen, P. Dekkers, Adr. van Oers, Ant. van Oers, L. Damen, P. Damen, J. Damen, C. Damen, P. J. Potters, M. Kerstens. M. Doggen, A. Looijen, P. J. Aarden, A. van den Boom, P. van den Boom, J. de Bruyn, P. Elst, Jac. de Greef, A. van Eekelen, P. J. Elst, P. Willemen, L. A. van Loon, L. Raaymakers, A. van Tiggelen Pz., J. Mouwen. P. Kerstens, A. P. Kerstens, H. Mulders, Adr. Elst, Arn. Mouwen, C. van Bavel, J. Willemen; Janssen, C. A. Liebau, H. Wenning *notaris*.

Geregistreerd te Rosendaal den negentienden Mei 1800 vier en negentig, deel 96, folio 110 recto, vak 6; vier bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent (f 1,20). De ontvanger, (geteekend:) *Rant*.